

Osiągnięcia maturzystów w roku 2008

Komentarz do zadań z języka niemieckiego

Opracowanie:

Marek Splawiński

Elżbieta Kręcejewska

Współpraca:

Izabela Darecka–Marczak

Izabela Dębecka

Alicja Goszczyńska

Małgorzata Kaźmierczak

Jadwiga Mazur

Bożena Niebrzydowska

Agnieszka Sibiga

Konsultacja naukowa:

prof. dr hab. Halina Stasiak

OPIS ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

Arkusze egzaminacyjne wraz z przykładowymi rozwiązaniami oraz *Informator o egzaminie maturalnym od 2008 roku – język niemiecki* zawierający standardy wymagań egzaminacyjnych dostępne są na stronie internetowej CKE (www.cke.edu.pl).

Poziom podstawowy

Arkusz egzaminacyjny na poziomie podstawowym (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnych tekstach nagranych profesjonalnie w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 1. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i obejmowało szeroki zakres tematyczny: „Człowiek – uczucia i emocje”, „Podróżowanie – środki transportu”, „Życie rodzinne i towarzyskie – czynności życia codziennego”, „Kultura – uczestnictwo w kulturze”. Zadanie polegało na wysłuchaniu pięciu krótkich dialogów i dopasowaniu do każdego z nich określenia intencji osób mówiących. Dialogi dotyczyły sytuacji dnia codziennego. Katalog, z którego zdający musieli wybrać określenia, zawierał dwa elementy dodatkowe, które nie pasowały do żadnego dialogu. Technika zastosowaną w tym zadaniu było dobieranie.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
e – określenie intencji autora lub nadawcy tekstu

Rozwiązywalność zadania

53% (zadania cząstkowe od 40% do 69%)

Komentarz

Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **1.5**. Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między *Einverstanden sein* a zdaniem zawartym w nagraniu *Ich stimme Ihnen zu*.

Zadanie cząstkowe **1.3** było najłatwiejsze, ponieważ zdający bez trudu mogli powiązać semantycznie czasownik zwrotny *sich entschuldigen* oraz zdanie z tekstu *Ach, Angelika, entschuldige ...*.

Zadanie 2. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych. Tekst do tego zadania był wywiadem z najmłodszym niemieckim maturzystą i obejmował zakres tematyczny „Szkoła – przedmioty nauczania, oceny i wymagania”. Zadanie polegało na wysłuchaniu wywiadu i zdecydowaniu, które zdania zawarte w zadaniu były zgodne, a które niezgodne z treścią wysłuchanego tekstu. W zadaniu zastosowano technikę prawda/fałsz.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 71% (zadania cząstkowe od 58% do 84%)</p>
<p>Komentarz Zadanie to okazało się najłatwiejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu na poziomie podstawowym. Zadanie cząstkowe 2.1. okazało się najtrudniejsze. Trudność sprawiło zdającym słowo <i>Genie</i> oraz zdanie <i>Ich habe aber auch Misserfolge erlebt</i>. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 2.3. Ułatwieniem dla zdających było wykorzystanie zarówno w tekście jak i w zadaniu słowa <i>Lieblingsfächer</i>.</p>

Zadanie 3. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych. Do zadania wykorzystano tekst narracyjny, który dotyczył następujących tematów: „Zakupy i usługi – towary, sprzedawanie i kupowanie”, „Nauka, technika – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych”. W tekście została przedstawiona sytuacja zakupu telefonu komórkowego. Zdający mieli do wykonania zadanie wielokrotnego wyboru, tj. wybranie spośród trzech podanych możliwości jednego zgodnego z tekstem uzupełnienia każdego zdania.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 54% (zadania cząstkowe od 48% do 60%)</p>
<p>Komentarz Rozwiązywalność tego zadania (zadanie umiarkowanie trudne) oraz zadania 1. w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu na poziomie podstawowym była bardzo podobna. W zadaniu nie odnotowano większych dysproporcji w stopniu trudności zadań cząstkowych. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 3.3. Zdający nie dokonali szczegółowej analizy kontekstu i nie powiązali go ze słowem <i>hilfsbereit</i>. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 3.4. Zdający zasugerowali się zdaniem z tekstu ... <i>dass eines der Modelle mit eingebautem Fotoapparat ausgestattet war</i> i powiązali prawidłowo z użytym w zadaniu słowem <i>Ausstattung</i>. Zdający mogli wykorzystać własne doświadczenie związane z kupnem telefonu.</p>

Część druga – **rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech tekstów o zróżnicowanej formie i tematyce oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów, co stanowi 40% punktów możliwych do uzyskania na egzaminie na poziomie podstawowym.

Zadanie 4. (6 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o wpisy do księgi gości niemieckich schronisk młodzieżowych. Tekst dotyczył zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka – baza noclegowa”. Technika sprawdzania umiejętności zdających było zadanie wielokrotnego wyboru.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

d – wyselekcjonowanie informacji

Rozwiązywalność zadania

44% (zadania cząstkowe od 34% do 60%)

Komentarz

Zadanie to okazało się trudne. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **4.1**. Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między zdaniem *Die Gäste möchten keine Nacht mehr in der Jugendherberge verbringen* a treścią tekstu *Eine Übernachtung in der Jugendherberge ... das reicht! Wir wollten aus einem einfachen Grund nicht da bleiben: Die Dame an der Rezeption war sehr unfreundlich.*

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe **4.4**. Zdający bez trudu mogli powiązać zdanie z zadania *Es gab zu wenig Duschen* ze zdaniem z tekstu *... für alle Gäste jeweils nur 1 Sanitärbereich mit 5 Duschen.*

Zadanie 5. (8 pkt)

Zadanie dotyczące zakresów tematycznych „Państwo i społeczeństwo – struktura państwa”, „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia”, „Elementy wiedzy o krajach obszaru niemieckojęzycznego” składało się z ośmiu zadań cząstkowych. Zadanie zostało skonstruowane w oparciu o wywiad z Alexem, synem dyplomatów z byłej NRD, którzy przebywali na placówce dyplomatycznej w Waszyngtonie. W wywiadzie poruszone zostały następujące zagadnienia: upadek NRD, powrót rodziny do Berlina i lęk przed odkrywaniem prawdy. Tekst zawiera informacje na temat kraju języka nauczanego. Zastosowaną techniką było dobieranie. Zdający musieli dopasować właściwe pytania do odpowiedzi udzielonych w wywiadzie. W katalogu pytań jedno pytanie nie pasowało do żadnej odpowiedzi.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

b – określanie głównych myśli poszczególnych części tekstu

d – wyselekcjonowanie informacji

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

Rozwiązywalność zadania

31% (zadania cząstkowe od 19% do 47%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najtrudniejsze w arkuszu maturalnym na poziomie podstawowym. Pewna trudność w zadaniu polegała na zastosowaniu techniki dobierania oraz wykorzystaniu w tekście bardziej złożonych struktur gramatycznych i wyrażen leksykalnych. Rozwiązanie zadania wymagało globalnego rozumienia poszczególnych części tekstu.

Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 5.4. Zdający mieli problem ze zrozumieniem pytania w stronie biernej zawierającego słowo *Zusammenbruch*. Nie umieli powiązać ww. pytania z fragmentem z tekstu *Wir waren über die Medien sehr gut informiert, was in Deutschland passierte ...*

Najłatwiejsze okazały się zadania cząstkowe 5.2. oraz 5.8. Zdający właściwie powiązali występujący w zadaniu czasownik *sich bewegen* z pierwszym zdaniem w tekście *... ich konnte mich nicht einfach in die U-Bahn setzen und durch die Stadt fahren* oraz w przypadku zadania cząstkowego 5.8. zawarte w pytaniu słowa *Stasi-Akten* z odpowiedzią zawierającą słowo *Stasi*.

Zadanie 6. (6 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o tekst narracyjny, który dotyczył zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, hobby”. W tekście przedstawiono nietypowe hobby, jakim stało się dla pewnej niemieckiej pary zbieranie znalezionych nad brzegiem Renu starych butów. Buty te były inspiracją do tworzenia historii na temat losów ich potencjalnych właścicieli. Umiejętności zdających zostały sprawdzone poprzez zastosowanie zadania typu prawda/fałsz. Na podstawie zawartych w tekście informacji zdający musieli zdecydować, które z podanych zdań były zgodne a które niezgodne z jego treścią.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

Rozwiązywalność zadania

68% (zadania cząstkowe od 49% do 94%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w części sprawdzającej rozumienie tekstu czytanego na poziomie podstawowym.

Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 6.3. Prawidłowe rozwiązanie wymagało bowiem zrozumienia większego fragmentu tekstu.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 6.2. Zawarte w zadaniu słowa pochodzenia obcego ułatwiły powiązanie ze zdaniem z tekstu *Deshalb habe ich die Schuhe fotografiert und die Bilder ins Internet gestellt.*

Część trzecia – **wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: krótkiej wiadomości oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka niemieckiego w odniesieniu do autentycznych sytuacji, w których zdający może się znaleźć w życiu prywatnym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów, czyli 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadanie dotyczyło następujących zagadnień tematycznych: „Praca – praca dorywcza”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Człowiek – uczucia i emocje”. Wymagało ono napisania krótkiej wiadomości do znajomej z Lipska. W treści wymagana była realizacja następujących punktów polecenia:

- Poinformuj ją o podjęciu pracy wakacyjnej.
- Napisz, dlaczego ta praca jest dla Ciebie ważna.
- Wyraż żal z powodu odwołania wizyty.
- Zaproponuj inny termin swojego przyjazdu.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Nie oceniano również formy wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w czteropunktowym poleceniu można było uzyskać 4 punkty, a za poprawność językową 1 punkt.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard I – Wiadomości 1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat 2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (krótka wiadomość) Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej a – opisywanie przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności b – relacjonowanie wydarzeń c – wyrażanie stanów emocjonalnych d – przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania b – uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmowa informacji, wyjaśnień, pozwoleń c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim</p>	
<p>Rozwiązywalność zadania 77% Treść – 75% Poprawność językowa – 42%</p>	
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających</p>	<p>Najczęściej powtarzające się błędy</p>
<p><i>Ich habe einen Ferienjob (eine Arbeit) gefunden.</i> <i>Ich arbeite als Kellnerin.</i> <i>In den Sommerferien werde ich im Büro arbeiten.</i></p>	<p>Informacja o poszukiwaniu pracy. <i>Ich suche eine Arbeit.</i> Informacja o konieczności/chęci podjęcia pracy. <i>Ich muss arbeiten.</i> <i>Ich möchte arbeiten in Deutschland.</i></p>
<p><i>Ich brauche Geld.</i> <i>Diese Arbeit ist für mich sehr wichtig, weil ich nach Spanien fahren will.</i> <i>Ich will ein Auto kaufen. Ich brauche Geld für Sommerferien.</i> <i>In der Arbeit kann ich ganze Zeit Deutsch</i></p>	<p>Brak powodu, dla którego zdający podjął pracę. <i>Die Arbeit ist wichtig für mich.</i> <i>Die Arbeit ist für mich am wichtigsten.</i> Przetłumaczenie zdania z polecenia: <i>Die Arbeit ist wichtig.</i></p>

<p><i>sprechen und das ist sehr wichtig für mich. Ich muss meinen Eltern helfen. Meine Mutter ist arbeitslos und ich muss arbeiten.</i></p>	
<p><i>Es tut mir sehr leid, dass ich dich jetzt nicht besuchen kann. Ich kann leider zu dir nicht kommen. Es tut mir leid, aber ich kann zu dir nicht kommen.</i></p>	<p>Brak zwrotu wyrażającego żal. <i>Ich kann nach Lipsk nicht fahren. Entschuldigung, aber ich fahre nicht. Ich bin böse. Ich fahre nicht.</i></p>
<p><i>Wir können uns im September treffen. Ich kann zu dir im nächsten Monat kommen. Kann ich am 24.08. zu dir kommen? Vielleicht treffen wir uns am nächsten Sonntag? Vielleicht könnte ich dich im September besuchen?</i></p>	<p>Brak propozycji terminu przyjazdu do Lipska. <i>Ich kann in diesem Termin nicht kommen. Ich weiß noch nicht, wann ich dich besuche. Ich fahre nicht. Ich fahre nach Hause im September.</i></p>
<p>Komentarz Zredagowanie krótkiej wiadomości do znajomej okazało się łatwe. Średnio 75% zdających nie miało problemów z przekazaniem informacji podanych w poleceniu w języku polskim.</p> <p>Zdający najlepiej poradzili sobie z realizacją pierwszego punktu zadania – poinformowaniem o podjęciu pracy wakacyjnej. Większość zdających wykazała się znajomością czasownika <i>finden</i>.</p> <p>Najtrudniejsze okazało się przekazanie trzeciej informacji – wyrażenie żalu z powodu odwołania wizyty. Zdający próbowali dosłownie przetłumaczyć sformułowanie <i>z powodu odwołania wizyty</i>. Bardzo wiele osób pomyliło wyrażanie żalu z przeprosinami lub znali tylko słowo <i>Entschuldigung</i>. Wielu zdających uznało, że wystarczy zastosować tylko słowo <i>przepraszam</i>.</p> <p>U wielu zdających stwierdzono brak znajomości leksyki. Zamiast czasownika <i>kommen</i> używano nagminnie czasownika <i>fahren</i>. Często mylono propozycję własnego przyjazdu z zaproszeniem tej osoby do siebie.</p> <p>Wiele błędów wynikało z nieuważnego czytania polecenia bądź jego złej interpretacji. Mimo, iż najłatwiejsza okazała się realizacja pierwszego punktu, dotyczącego podjęcia pracy, część zdających nie odniosła się do przeszłości lecz ogólnie informowała o chęci lub konieczności podjęcia pracy.</p> <p>W wypowiedziach pojawiły się liczne błędy językowe, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwa koniugacja czasowników, np.: <i>ich arbeit, ich fahren</i> - niepoprawna konstrukcja po czasownikach modalnych, np.: <i>ich muss arbeitet</i> - nieprawidłowo zastosowane czasowniki lub czasy, np.: <i>ich finde Sommerarbeit, ich habe Arbeit gesucht, ich habe Arbeit gebrach, ich gebe Arbeit, ich sein nächsten Sonntag gefahren</i> - nieznanie czasu przeszłego, np.: <i>ich finde eine Arbeit</i> zamiast <i>ich habe eine Arbeit gefunden</i> - niewłaściwe stosowanie przypadków, np.: <i>zu dich, für mir, in meine Sommerferien (podczas wakacji)</i> 	

- brak rodzajników, np.: *ich arbeite in Büro auf Sommerferien*
- błędne użycie przymków, np.: *ich komme in Montag, auf mein Studien*
- błędny szyk w zdaniu, szczególnie po spójniku *weil*, np.: ... *weil ich brauche Geld*

Występowały liczne błędy językowe utrudniające komunikację, np.:

Ich keine fahren zu dich.

Der Arbeit ist sehr wichtig für mir, weil gebe ich viele Geld für ihn.

Ich habe Kellnerin.

Ich befinde.

Ich tut mir leid.

W większości wypowiedzi komunikacja jednak została zachowana.

Odnotowano również liczne błędy ortograficzne, np.:

Antfort, faren, Somerferien, tut me laid, Kelnerin, verdinnen, atraktiv, nexte, begrüßen, willeich, October, Grüsse.

Generalnie zdający nie mieli trudności z przekazaniem informacji. W pracach występowało natomiast bardzo dużo błędów językowych i ortograficznych. 42% zdających miało problemy z realizacją kryterium poprawności językowej. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że nastąpiła wyraźna poprawa realizacji ww. kryterium (rok 2008 – 42%, rok 2007 – 32%). Ale ze względu na liczne błędy językowe należy w dalszym ciągu pracować nad doskonaleniem poprawności językowej.

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadanie z zakresów tematycznych „Szkoła – przedmioty nauczania”, „Życie rodzinne i towarzyskie – czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego” polegało na napisaniu listu prywatnego z uwzględnieniem limitu słów, tj. od 120 do 150. Należało również zachować właściwą dla listu formę oraz odpowiedni styl. List skierowany do kolegi z Niemiec miał dotyczyć przygotowań zdającego do egzaminów maturalnych, wyboru przedmiotów i kierunku studiów oraz jego planów wakacyjnych. W treści listu wymagano zrealizowania następujących punktów:

- jakie przedmioty wybrałeś/łaś do egzaminu i dlaczego właśnie te,
- jak się przygotowywałeś/łaś i kto Ci pomógł,
- jak spędziłeś/łaś ostatni dzień przed egzaminem i jak się czujesz,
- gdzie chcesz studiować i jakie masz plany wakacyjne.

Zastosowane kryteria oceniania do tego zadania otwartego uwzględniały przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 punkty), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 punkty), poprawność językową (2 punkty) oraz bogactwo językowe (2 punkty).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie stanów emocjonalnych

<p>d – przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji f – wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów Standard IV – Umiejętność reagowania językowego w zakresie pisania b – uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmowa informacji, wyjaśnień, pozwoleń c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki</p>	
<p>Rozwiązywalność zadania 57% Treść – 70% Forma – 66% Bogactwo językowe – 48% Poprawność językowa – 30%</p>	
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających</p>	<p>Najczęściej powtarzające się błędy</p>
<p>Wymienienie dwóch/trzech przedmiotów, np.: <i>Ich habe drei Fächer gewählt: Deutsch, Biologie und Mathe.</i> <i>Ich habe drei Prüfungen: in Deutsch, Polnisch und Biologie abgelegt.</i> <i>Ich hatte Abitur. Ich habe Polnisch und Deutsch geschrieben.</i></p>	<p>Brak informacji o przedmiotach wybranych do egzaminu. Użycie nazw przedmiotów bez wskazania, że są to przedmioty egzaminacyjne. <i>Meine Lieblingsfächer sind Polnisch und Deutsch.</i> <i>In der Schule hatte ich Polnisch, Englisch und Deutsch.</i> Mylenie nazwy państwa z przedmiotem: <i>Deutschland</i> zamiast <i>Deutsch</i>.</p>
<p><i>... weil ich gute Noten in diesen Fächern habe.</i> <i>... weil ich Medizin studieren will.</i> <i>Das sind meine Lieblingsfächer.</i> <i>Ich mag Biologie.</i> <i>Ich bin gut in Mathematik und Deutsch.</i></p>	<p>Brak uzasadnienia wyboru.</p>
<p><i>Ich habe viel gelesen.</i> <i>Ich habe viele Bücher gelesen.</i> <i>Ich habe viele Übungen gemacht.</i> <i>Ich hatte Nachhilfestunden in Mathe.</i></p>	<p>Informacja, że zdający się nie uczył. <i>Ich habe nicht gelernt.</i></p>
<p><i>Meine Lehrerin hat mir geholfen.</i> <i>Meine Mutter hat mir geholfen.</i> <i>Mein Bruder hat mir geholfen.</i></p>	<p>Brak informacji o osobie, która pomagała zdającemu. <i>Niemand hat mir geholfen.</i> <i>Ich habe alleine gelernt.</i></p>
<p><i>Den letzten Tag vor dem Abitur habe ich mit meinen Freunden verbracht.</i> <i>Wir waren im Kino und dann im Café.</i> <i>Am letzten Tag vor dem Abitur habe ich nicht gelernt. Ich habe ferngesehen.</i> <i>Einen Tag vor dem Abitur bin ich spazieren gegangen.</i></p>	<p>Podanie ogólnych czynności bez wskazania na ostatni dzień przed egzaminem. <i>Tag nach Abitur gehe ich mit Freundin in die Kino.</i> <i>Nach dem Abitur gehe ich ins Kino.</i></p>

<p><i>Jetzt fühle ich mich gut. Ich bin jetzt ruhig. Der ganze Stress ist weg. Ich bin müde. Ich bin glücklich. Ich war sehr nervös, aber jetzt fühle ich mich sehr gut.</i></p>	<p>Brak informacji o własnym samopoczuciu. <i>Alle sind gestresst. Alle waren nervös. Ich bin relax / relaxen.</i> Opisywanie samopoczucia przed egzaminem maturalnym lub podczas egzaminu, np.: <i>Im Examen war ich im Stress. Ich hatte Angst.</i></p>
<p><i>Ich will Medizin an der Universität in Berlin studieren. Ich will in Warschau studieren.</i></p>	<p>Podanie informacji tylko o kierunku studiów. <i>Ich möchte Biologie studieren. Ich möchte Informatik.</i></p>
<p><i>Jetzt habe ich die Sommerferien und fahre mit meinen Freunden an die See. In den Sommerferien fahre ich ins Ausland. Im Sommer will ich arbeiten.</i></p>	<p>Ogólna informacja o planach na przyszłość bez wskazania na plany wakacyjne. <i>Ich will meinen Freund besuchen. In Zukunft möchte ich viel reisen. Ich lade dich nach Polen ein.</i></p>
<p>Komentarz</p> <p>Napisanie listu okazało się umiarkowanie trudne i nie sprawiło zdającym większych trudności. Większość zdających (średnio 70%) poradziła sobie z przekazem informacji. Tematyka listu była im bliska.</p> <p>Największe problemy mieli zdający z realizacją punktu 3. oraz stosowaniem czasów przeszłych. Często pojawiały się nieprecyzyjne określenia czasu (miał być ostatni dzień przed maturą) oraz często odnoszono się do samopoczucia na egzaminie zamiast przed egzaminem.</p> <p>Najłatwiejszy okazał się punkt 4. Określenie zarówno miejsca studiów, jak i planów wakacyjnych nie stanowiło dla zdających większego problemu.</p> <p>Największe problemy mieli zdający w zakresie realizacji kryteriów poprawności językowej (rok 2008 – 30%, rok 2007 – 23%,) oraz bogactwa językowego (rok 2008 – 48%, rok 2007 – 44%). Cieszy fakt, iż ww. kryteria wypadły na egzaminie w roku 2008 lepiej niż w roku 2007.</p> <p>Odnotowano liczne błędy językowe. Do nich należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwa odmiana czasowników, np.: <i>die Lehrerin sind toll, meine Freundin hilft mir, meine Tante hilfe mir, ich studieren in Wroclaw, ich möge zu dir fahren, das ist meine Pläne, ich lernt Deutsch</i> – niepoprawna konstrukcja po czasownikach modalnych, np.: <i>du musst besuchen mich, ich möchte studieren in Krakau, ich möchte studiert, ich mag arbeitet mit Leute, ich muss arbeiten im Sommer</i> – niewłaściwe formy imiesłowów czasu przeszłego (Partizip II), np.: <i>gefahrt, gehelfen, gehelft, geholft, geschreibt, geföhlen, gewählen, gelehren, gefreute</i> oraz niewłaściwe czasowniki posiłkowe – błędne stosowanie czasów; przy relacji wydarzeń z przeszłości stosowano czas teraźniejszy zamiast przeszłego, np.: <i>meine Freunde helfen mir, ich schreibe Mathe, ich wollte</i> zamiast <i>ich will, ich finde Arbeit</i>. Wiele błędów wynikało z nieznamości czasu przeszłego. Abiturienti rzadko stosowali formy czasu przeszłego, używali raczej czasu teraźniejszego, nawet tam, gdzie należało użyć innego czasu. 	

- niewłaściwe stosowanie konstrukcji bezokolicznikowych, np.: *Ich habe Lust fahren an die Ostsee. Es ist möglich viel Geld verdienen.*
- nieznaną odmianę rodzajników lub ich niestosowanie, np.: *die Job, der Arbeit, die Geld, in USA, ich schreibe Prüfung, das letztes Tag vor dem Abitur.*
- stosowanie niewłaściwych przyimków, np.: *ich warte für deine Antwort, Examen aus Deutsch, Abitur mit Deutsch, in der Universität, im Universität, auf dem Universität, ich studiere mit Wrocław, studieren auf, ich habe das Abitur von Polnisch, Deutsch und Mathe geschrieben, ich finde Arbeit auf Sommerferien, in der letzten Tag bin ich spaziergegangen, sie hat mir zu mein Abi geholfen, ich habe studieren nach Krakau*
- niepoprawne użycie zaimków zwrotnych, np.: *ich habe sich viel vorbereitet, ich freue sich, ich habe mich jeden Tag gelernt, wann treffen wir sich?*
- stosowanie *viel* zamiast *vielleicht*, np.: *sie hat mit mir viele gesprochen*
- niewłaściwa deklinacja przymiotników, np.: *das ist mein klein Traum, ich habe groß Geld mit arbeiten, das ist sehr günstig Angebot*
- niepoprawny szyk wyrazów w zdaniu prostym, np.: *Am Montag ich gehe in den Park. In der Schule ich immer Deutsch mag. Nach den Sommerferien ich fahre nach meine Großmutter.*
- niepoprawny szyk wyrazów w zdaniu pobocznym, np.: *Ich schon weiß, wo ich will studieren. Tut mir Leid, dass ich besuche nicht dich werden.* Liczne błędy po spójniku *weil*, ... *weil ich verdiene viel Geld, ... weil ich brauche das Geld, ... dass ich diese Abitur hat gut geschrieben.*
- niewłaściwa ortografia, np.: *Koncentration, Antfort, Anons, arbeit* (rzeczownik zapisany małą literą), *Phisik, erzahlen, glucklich, Stad*

Występowały liczne błędy leksykalne utrudniające komunikację, np.:

Vor dem Abitur habe ich viel gelehrt.

Ich heizen sich.

Ich war sehr streit, weil mein Freundin mit mir entspanen.

Poza tym posługiwano się słownictwem zapożyczonym z języka angielskiego, np.: *Polish, in Holiday fahre in Deutschland*, stosowano *is* zamiast *ist*.

W pracach nie na temat pojawiły się opisy przebiegu obozu letniego, opisy miejsca zamieszkania, opisy rodziny oraz listy prywatne do znajomych, w których zdający nie przekazywali informacji wymaganych w zadaniu.

W pracach częściowo nie na temat znalazły się fragmenty tekstów wyuczonych z podręczników na pamięć, a dotyczących np. studiowania. Pojawiły się nieudolne próby wkomponowania do listów wyuczonych na pamięć tekstów dotyczących przebiegu dnia.

Generalnie zdający mieli problemy z zachowaniem poprawności językowej. W pracach występowało bardzo dużo błędów językowych i ortograficznych. Wiele do życzenia pozostawia realizacja kryterium w zakresie bogactwa językowego.

Nasuwa się zatem wniosek, że w procesie nauczania należy położyć większy nacisk na pracę szczególnie w zakresie poprawności językowej oraz bogactwa językowego.

W wielu przypadkach zbyt duża liczba błędów językowych utrudniała zrozumienie wypowiedzi, co w konsekwencji powodowało nieuznawanie poszczególnych informacji. Pojawiły się problemy z zachowaniem spójności tekstu, uczniowie koncentrowali się tylko na przekazaniu treści.

Kryteria oceniania zadań otwartych znacznie różniły się od siebie. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7.) nacisk położony był na komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8.) oprócz przekazania informacji istotna była również forma listu, poprawność językowa oraz bogactwo językowe.

Poziom rozszerzony – część I

Część I (czas trwania: 120 minut) obejmowała trzy zadania, z czego dwa pierwsze dotyczyły **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych**. Zadanie trzecie było **wypowiedzią pisemną**, którą należało sformułować w określonej formie.

Zadanie 1. (2,5 pkt)

Zadanie z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka – środki transportu” zawierało krótki tekst publicystyczny na temat wykroczeń drogowych i kar stosowanych w różnych państwach Europy i składało się z pięciu zadań cząstkowych. Zadanie sprawdzające umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych związane było ze słowotwórstwem. Zadaniem zdających było uzupełnienie każdej z pięciu luk właściwą formą słowa wybranego z ramki.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania

b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

40% (zadania cząstkowe od 21% do 66%)

Komentarz

Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **1.3**. Zdający często wpisywali czasownik *kosten*, gdyż za tym czasownikiem podana była cena. Często wpisywali *umrechnen* jako czasownik nierozdzielnie złożony lub tworzyli imiesłów czasu teraźniejszego *umrechnend* zamiast imiesłów czasu przeszłego (Partizip Perfekt) *umgerechnet*.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe **1.2**. Uzupełnienie luki właściwą formą czasownika *fahren* – jest to umiejętność w większości przypadków dobrze opanowana przez zdających na poziomie rozszerzonym.

Poza tym odnotowano w innych zadaniach cząstkowych następujące uchybienia:

- stosowano formę Imperfekt *fuhr* od czasownika *fahren*, co świadczy o tym, że zdający niedokładnie czytali tekst, z którego jednoznacznie wynikało użycie czasu teraźniejszego,
- nieprawidłowo odmieniano czasownik *betragen*,
- czasownik *untersagen* traktowano jako czasownik rozdzielnie złożony i tworzone błędny imiesłów czasu przeszłego,
- nie tworzone imiesłówów od czasowników *betragen* i *bestrafen*,
- mylono czasownik *untersagen* z czasownikiem *melden*.

Zadanie 2. (2,5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i polegało na dokonaniu transformacji odpowiednich części zdań. Należało przy tym zachować tę samą treść, stosując inne konstrukcje gramatyczne. Zadanie to wymagało od zdających znajomości składni na poziomie rozszerzonym.

Sprawdzane umiejętności

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

70% (zadania cząstkowe od 56% do 88%)

Komentarz

Zadanie to okazało się łatwe. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 2.4. Zdający nie radzili sobie z utworzeniem imiesłowu czasu przeszłego (Partizip Perfekt) i wprowadzeniem odpowiedniej końcówki charakterystycznej dla przydawki rozwiniętej. Zdający używali form *ausgebildet* lub *ausgebildeten* zamiast *ausgebildete*.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 2.1. Zdający wykazali się znajomością spójnika typowego dla zdania okolicznikowego czasu.

W innych zadaniach cząstkowych zauważono następujące błędy:

- nie stosowano czasu przeszłego Perfekt w zdaniu po spójniku *seitdem*,
- nieprawidłowo tworzono formę imiesłowu czasu przeszłego (Partizip Perfekt) od czasownika *brechen*,
- nie stosowano czasownika posiłkowego dla imiesłowu *gebrochen*,
- pomijano „zu” w konstrukcji bezokolicznikowej.

Zadania sprawdzające stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych (zwłaszcza zadanie 2.) wykonali zdający znacznie lepiej niż w ubiegłych latach.

Zadanie 3. (18 pkt)

Zadanie polegało na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (**rozwprawka, opis, opowiadanie**) na jeden z trzech podanych poniżej tematów.

1. Być jedynakiem czy mieć liczne rodzeństwo. Wyraź swoją opinię na ten temat w formie **rozwprawki** podając argumenty za i przeciw.
2. Podczas podróży wakacyjnej miałeś/łaś okazję gościć w niezwykłym lokalu gastronomicznym. **Opisz** go, uwzględniając wystrój lokalu, ofertę kulinarną oraz obsługę.
3. Napisz **opowiadanie** o problemach zdrowotnych twojego przyjaciela, w wyniku których poznał on ciekawą osobę.

Wypowiedzi pisemne dotyczyły następujących tematów: „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia, członkowie rodziny”, „Żywnienie – posiłki, lokale gastronomiczne”, „Podróżowanie i turystyka”, „Dom – opis pomieszczeń i ich wyposażenia”, „Zdrowie – podstawowe schorzenia, ich objawy i leczenie”, „Człowiek – uczucia i emocje”.

Oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu. Wypowiedź miała zawierać 200 – 250 słów.

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych

d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Standard IV – Tworzenie wypowiedzi pisemnej

b – uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie informacji, wyjaśnień, pozwoleń

c – poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej

Rozwiązywalność zadania

74%

Treść – 90% Kompozycja – 88% Bogactwo językowe – 69% Poprawność językowa – 48%

Komentarz

Napisanie wypowiedzi na poziomie rozszerzonym okazało się łatwe. Generalnie poprawiła się realizacja tematów, tzn. zdający uważniej czytali polecenia i w związku z tym rzadziej pisali nie na temat.

Odnotowano następujące uwagi:

Rozprawka – Ta forma należała do najczęściej wybieranych. Część zdających miała trudności z wyraźnym sformułowaniem tezy lub też przedstawiała jednostronne argumenty. Pojawiły się prace, w których zdający nie zachowali proporcji między argumentami „za” i „przeciw” – cztery argumenty „za” i jeden „przeciw”. Ponadto zauważono, że niektórzy abiturienti nie zrozumieli słowa „jednak”.

Cieszy jednak fakt, iż większość zdających stosowała słownictwo i frazeologię typowe dla tej formy.

Opis – Temat należał do najrzadziej wybieranych. Wielu maturzystów nie stosowało środków językowych charakterystycznych dla tej formy wypowiedzi. Zdający posługiwali się ubogim słownictwem w zakresie leksyki dotyczącej opisu lokalu gastronomicznego. Przymiotnik zwykle był stosowany w formie orzecznika, a nie przydawki. W wypowiedziach brakowało często opinii na temat opisywanego lokalu. Niektórzy zdający nie uwzględniali w opisie wszystkich podanych w poleceniu komponentów, pomijając jeden z nich (wystrój, ofertę kulinarną, obsługę). Najczęściej pomijano obsługę lub opisywano ją jednym zdaniem. W wielu pracach oferta kulinarna sprowadzała się do wymienienia produktów, które spożywano w opisywanym lokalu. Zauważono brak powiązania opisu lokalu z podróżą. Wielu abiturientów nie potrafiło opisać, na czym polegała niezwykłość lokalu. Był to po prostu opis lokalu gastronomicznego, w którym zdający spożywał posiłek, bez informacji, dlaczego lokal był niezwykły.

Opowiadanie – W wielu pracach pojawiły się problemy z przedstawieniem wydarzenia głównego. Część zdających pisała o problemach zdrowotnych przyjaciela, nie tworząc typowego opowiadania. Zamiast opowiadania pisano relacje. Zdający często ograniczali się do stwierdzenia, że przyjaciel poznał ciekawą osobę. Często brakowało uzasadnienia, dlaczego właśnie ta osoba jest dla przyjaciela interesująca. Ponieważ jednak forma ta była rzadko wybierana, nie można mówić o zjawisku masowym ww. błędów.

Dużo problemów sprawiały zdającym następujące zagadnienia gramatyczne:

- zaimki dzierżawcze, np.: *mit seine Schwester*
- deklinacja przymiotnika w funkcji przydawki, np.: *das ist sehr gut Lokal, sie hat sportlich Figur, für beste Freund, mit große Auto*
- tworzenie liczby mnogiej, np.: *Ärztine, Freunden, Wande*
- rekcja czasowników i przymiotników, np.: *Ich habe meine Freunden telefoniert.*
- zdania okolicznikowe czasu, np.: *Wenn ich bin gegangen in Berlin, ...*
- szyk w zdaniach pojedynczych, np.: *Zum Frühstück wir trinken ...*
- szyk wyrazów w zdaniu podrzędnie złożonym, np.: *Diese Foto zeigt ein Mann, welche sitzt in die Bank.*
- imiesłów czasu przeszłego, np.: *begeschrieben, gefragt, gefreuen, gehelfen*
- strona bierna, np.: *wird gebeten worden*
- zdania z czasownikami modalnymi w czasie przeszłym Perfekt, np.: *Er ist zum Arzt gekommen müssen. Die Angina hat nicht geendet wollen. Er ist zur Arzt muss gegangen.*

Zdający mieli problemy ze stosowaniem właściwych struktur leksykalno-gramatycznych i frazeologicznych. Wiele błędów wynikało z nieznamości ww. struktur.

Zauważono liczne błędy ortograficzne, np.: *er müss, kummern, höhere, Krebbs, Theather, trotz, mansche, Sohne* (miało być *Sonne*), *Recept, Arztin, die Bewegung, gewesen, interesieren*. Ponadto rzeczowniki pisano często małą literą.

Generalnie zdający nie mieli większych problemów w zakresie realizacji kryterium dotyczącego treści pracy. Dotyczy to 90% zdających. Również kompozycja wypracowania w większości prac (88%) nie wzbudziła zastrzeżeń. Około 70% zdających poradziło sobie z realizacją kryterium dotyczącego bogactwa językowego.

Najgorzej wypadło natomiast kryterium dotyczące poprawności językowej. Średnio 48% zdających miało problemy ze stosowaniem właściwych struktur gramatyczno-leksykalnych oraz frazeologicznych.

Poziom rozszerzony – część II

Część II egzaminu na poziomie rozszerzonym (czas trwania: 70 minut) obejmowała **rozumienie ze słuchu** oraz **rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**.

Rozumienie ze słuchu trwało ok. 25 minut i składało się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnorodnych tekstach nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Podobnie jak na poziomie podstawowym każdy tekst nagrany był dwukrotnie. Na płycie przewidziano przerwy przeznaczone

na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Rozwiązanie tej części testu umożliwiało zdobycie 15 punktów (30 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 4. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o tekst informacyjny poświęcony pracy znanego restauratora starych zabytkowych lusterek Steffena Noacka. Był to tekst z zakresu tematycznego „Praca – warunki pracy i zatrudnienia, rynek pracy”. W zadaniu zastosowano technikę prawda/fałsz, a zdający musiał zdecydować, czy podane zdania są zgodne czy niezgodne z treścią tekstu.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu

c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

Rozwiązywalność zadania

76% (zadania cząstkowe od 65% do 91%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu na poziomie rozszerzonym.

Zadanie cząstkowe 4.4. okazało się najtrudniejsze. Należało zrozumieć kilkuzdaniowy fragment w tekście słuchanym, aby rozwiązać prawidłowo ww. zadanie cząstkowe.

Zadanie cząstkowe 4.2. było najłatwiejsze, ponieważ nie wymagało głębszej analizy treści wysłuchanego tekstu. Zdający skojarzyli podobne słownictwo w tekście ... *hatten die Restauratoren nach einem Experten gesucht* oraz w zadaniu *Zur Restaurierung hat man nach einem Spezialisten in Europa gesucht*.

Zadanie 5. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło pięciu komunikatów radiowych, poświęconych problematyce środowiska, a więc obejmowało zakres tematyczny „Świat przyrody – klimat, świat roślin i zwierząt, zagrożenie i ochrona środowiska”. Zadanie, w którym zastosowano technikę dobierania, polegało na przyporządkowaniu tytułów do poszczególnych komunikatów.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1 Rozumienie ze słuchu

a – określenie głównej myśli tekstu

Rozwiązywalność zadania

61% (zadania cząstkowe od 56% do 69%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najtrudniejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu na poziomie rozszerzonym.

Zadanie cząstkowe 5.2. okazało się najtrudniejsze. Zdający mieli problem z przyporządkowaniem tytułu zawierającego słowo *Schädlinge* do relacji, w której użyto słów *Insektenarten, Insekten*.

Zadanie cząstkowe 5.4. było najłatwiejsze, ponieważ zdający bez trudu skojarzyli tytuł *Enormer Bedarf nach exotischen Leckerbissen* z fragmentem nagrania ... *als raffinierte Spezialität auf dem Teller enden. Das größte Problem besteht darin, dass immer mehr Geld für Wildtiere in Restaurants ausgegeben wird*.

Zadanie 6. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych „Kultura – dziedziny kultury” oraz „Praca – warunki pracy i zatrudnienia”. Zaprezentowano wywiad z aktorem Johnem Viethen. John Viethen przybliży kulisy pracy aktora, mówi o trudnościach oddzielenia życia na scenie od życia prywatnego, opowiada także o pracy w teatrze i w telewizji. Zastosowano technikę wielokrotnego wyboru, która polegała na wybraniu spośród czterech podanych możliwości jednej odpowiedzi na pytanie, zgodnej z usłyszonym tekstem.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1 Rozumienie ze słuchu c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 74% (zadania cząstkowe od 47% do 86%)</p>
<p>Komentarz Zadanie to należało do najłatwiejszych zadań na poziomie rozszerzonym. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 6.1., dla którego rozwiązaniem kluczowym fragmentem nagrania było zdanie <i>Mein fester Theatervertrag gibt mir mehr Sicherheit, deshalb bin ich im Moment sehr zufrieden</i>. Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między ww. zdaniem z tekstu a zdaniem <i>Die feste Arbeitsstelle gibt ihm ein Gefühl der Stabilität</i>. Zadanie cząstkowe 6.3. było najłatwiejsze, ponieważ zdający prawidłowo połączyli informacje zawarte w następujących zdaniach <i>Am schönsten ist es, wenn man merkt, wie das Publikum den Atem anhält – und man einen perfekten Moment schafft</i> oraz <i>Die schönsten Momente entstehen im Kontakt mit dem Publikum</i>. Do prawidłowego rozwiązania przyczyniły się stosunkowo proste słowa kluczowe, np.: <i>Publikum, Moment</i>.</p>

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało dwa zadania (zadania 7., 8.), a **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** opierało się na jednym zadaniu (zadanie 9.). Zastosowano zadania zamknięte, do których wykorzystano trzy różnorodne teksty. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 12 punktów (24 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 7. (4 pkt)

W zadaniu składającym się z czterech zadań cząstkowych wykorzystano tekst publicystyczny obejmujący zakresy tematyczne „Sport – sport wyczynowy” oraz „Zdrowie – niepełnosprawni”. Tekst przedstawia historię nurka, który podczas próby pobicia rekordu uległ poważnemu wypadkowi. W tekście wskazano na ryzyko, jakie może nieść ze sobą nurkowanie. W zadaniu zastosowano technikę wielokrotnego wyboru.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 79% (zadania cząstkowe od 65% do 93%)</p>

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w arkuszu na poziomie rozszerzonym.

Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 7.3. Zdający nie potrafili odróżnić obecnej działalności Benjamina od jego działań w przeszłości. Wielu zdających wybierało złą odpowiedź *Er arbeitete in einem Fotoladen*. Nie zrozumieli, że Benjamin zajął się fotografowaniem dopiero po wypadku.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 7.1. Zdający bez problemu wychwycili z tekstu informację *Sechsmal war er Weltmeister* i wybrali właściwy werstraktor *Er war mehrmals Weltmeister im Freitauchen*.

Zadanie 8. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i zostało zbudowane w oparciu o tekst publicystyczny z zakresów tematycznych „Zakupy i usługi – towary, sprzedawanie i kupowanie” oraz „Człowiek – cechy charakteru”. Tekst przedstawia założyciela znanej sieci handlowej IKEA. Zadanie polegało na dobraniu pięciu z zaproponowanych siedmiu zdań i wstawieniu ich w luki, tak by tekst był poprawny pod względem leksykalnym i gramatycznym.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

d – wyselekcjonowanie informacji

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

Rozwiązywalność zadania

78% (zadania cząstkowe od 70% do 87%)

Komentarz

Zadanie to należało do najłatwiejszych zadań na poziomie rozszerzonym.

Zadanie cząstkowe 8.2. okazało się najtrudniejsze. Zdający mieli problemy z powiązaniem słów *Geiz und Fleiß* ze słowami z tekstu *beide Eigenschaften*.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 8.5. Była to luka w ostatnim akapicie podsumowującym działalność właściciela znanej firmy IKEA, stąd prawidłowy wybór zdania *Es gibt viel zu tun, ich habe keine Zeit zum Sterben*.

Zadanie 9. (3 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych. Wykorzystano tekst publicystyczny z zakresu tematycznego „Państwo i społeczeństwo – przestępczość”. W tekście przedstawiono reakcję ludzi na bójkę w miejscu publicznym. W zadaniu zastosowano test luk sterowanych. Zdający musiał rozpoznać różnorodne struktury leksykalne i wybrać właściwe uzupełnienia luk w tekście. Do wykonania tego zadania niezbędna była znajomość leksyki na poziomie rozszerzonym.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

69% (zadania cząstkowe od 48% do 89%)

Komentarz

Zadanie sprawdzające różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne nie było dla zdających tak trudne, jak w ubiegłych latach. Świadczy to o dobrym przygotowaniu tegorocznych maturzystów do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Najtrudniejsze okazało się zadanie częściowe **9.3**. Zdający nie potrafili wybrać właściwego przyimka.

Najłatwiejsze okazało się zadanie częściowe **9.5**. Zdający bez trudu wybrali do uzupełnienia luki pasujące do kontekstu słowo *reagieren*.

Podsumowanie i wnioski

Język niemiecki, obok angielskiego, jest językiem obcym najczęściej wybieranym przez zdających. W tym roku zdawało go ok. 20% maturzystów. Niewielu maturzystów (ok. 10% wszystkich zdających egzamin z języka niemieckiego) wybrało na egzaminie poziom rozszerzony. Fakt ten jest niewątpliwie związany z małą liczbą godzin języka niemieckiego w szkole, jak również z wymaganiami wyższych uczelni, które przy rekrutacji na wielu kierunkach biorą pod uwagę wyniki z egzaminu na poziomie podstawowym. W większości przypadków uzyskane wyniki świadczą o świadomym wyborze poziomu zdawanego egzaminu.

Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym zdający w sposób prawidłowy realizowali formę zawartą w poleceniu: krótką wiadomość, list prywatny, rozprawkę, opis, opowiadanie. Tylko w niewielu przypadkach opowiadanie było relacją, a opis był zbyt ubogi w różnorodne środki stylistyczne adekwatne do tego rodzaju formy.

Maturzyści zdający egzamin na poziomie podstawowym opanowali umiejętność komunikatywnego posługiwania się językiem. W krótkiej wiadomości koncentrowali się głównie na przekazie zawartych w poleceniu informacji, o czym świadczą przyznawane przez egzaminatorów punkty za przekaz informacji.

Wiedza zdających na temat zasad oceniania egzaminu przyczyniła się niewątpliwie do poprawy realizacji kryterium formy listu prywatnego. Nawet w bardzo słabych pracach odnotowano prawidłowo użyte zwroty i poprawnie zbudowane zdania rozpoczynające i kończące list. Zdający przestrzegali również podanego limitu słów. Niestety braki w znajomości gramatyki powodowały czasami duże dysproporcje w jakości językowej między typowymi (wyuczonymi na pamięć) zwrotami rozpoczynającymi i kończącymi list a nieudolnym rozwinięciem. Świadczy to o tym, iż zdający mieli kłopoty z samodzielnym formułowaniem tekstu w języku niemieckim. Poza tym wykonanie zadań sprawdzających rozumienie tekstu czytanego sprawiło zdającym egzamin na poziomie podstawowym najwięcej problemów.

Na poziomie rozszerzonym zdający znali zasady kompozycji pracy. Nie mieli większych trudności z realizacją formy i treści rozprawki, dlatego najczęściej ją wybierali. Pamiętali o postawieniu tezy i wielostronnej argumentacji. Stosowali słownictwo i zwroty typowe dla tej formy. Zdający rzadziej wybierali opis. Może to świadczyć o tym, iż ta forma jest mniej ćwiczona na zajęciach. Opowiadanie natomiast wymaga od zdających oprócz znajomości leksyki również inwencji w tworzeniu ciekawego tekstu. Niezbędna do realizacji tej formy kreatywność, to umiejętność, której niełatwo się nauczyć. W związku z tym temat ten nie cieszył się dużą popularnością.

W zadaniach otwartych na poziomie rozszerzonym rzadko zdarzały się błędy merytoryczne i stylistyczne. Zdający nie przekraczali określonego w zadaniu limitu słów. Cieszy fakt, iż zadania sprawdzające stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych sprawiły zdającym znacznie mniej trudności niż w ubiegłych latach.

W zadaniach zamkniętych zdający otrzymali dobre wyniki w zadaniach typu prawda/fałsz, gorzej radzili sobie z zadaniami wielokrotnego wyboru lub na dobieranie. Te ostatnie najslabiej wypadły w rozumieniu tekstu czytanego, jeżeli tekstem był np. wywiad, w którym należało dopasować pytania do odpowiedzi.

Analiza poszczególnych części egzaminu oraz zadań może stanowić dużą pomoc dla nauczycieli w pracy z uczniami przygotowującymi się do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego. W szczególności należy zwrócić uwagę na:

- rozwijanie umiejętności rozumienia tekstu czytanego, szczególnie tekstów innych niż narracyjne,
- rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu poprzez stosowanie nagrań rodzimych użytkowników języka niemieckiego,
- uważne czytanie poleceń i rozwiązywanie zadań zgodnie z ich treścią, zwracanie uwagi na poziomie podstawowym na trzon polecenia a nie tylko na przekaz informacji,
- wzbogacanie słownictwa, które jest istotnym elementem we wszystkich częściach egzaminu,
- omawianie wszystkich kryteriów wypowiedzi pisemnych,
- zapoznanie z różnymi formami wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym,
- ćwiczenie w rozpoznawaniu i stosowaniu struktur leksykalno-gramatycznych nie tylko na poziomie rozszerzonym, ale także na poziomie podstawowym, gdyż jest to podstawa komunikatywności,
- włączenie do pracy dydaktycznej ćwiczeń doskonalących gramatykę, leksykę oraz ortografię.